

ירקנות דברות קודש

פרשת
ויצא
תשע"ו

כל הזכויות שמורות
לוועד להוצאת
ספרי כ"ק מרן
אדמו"ר שליט"א
פק"ק קרית יואל יצ"ו

מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

מחשבה במעשה במצות כיבוד אב

ויצא יעקב מצאח שצט וילך חרנה, איתא במדרש רבה (פס"ח ס"ב) רבי שמואל בר נחמן פתח (ההלים קכ"א א) שיר למעלות אשא עיני אל ההרים, אשא עיני אל ההורים למלפני ולמעדני, מאין יצא עזרי, אליעזר בשעה שהלך להציא את רבקה מה כתיב ציה (בראשית כד י) ויקח העבד עשרה גמלים וכל טוב אדוניו צידו, ואני לא נזם אחד ולא למיד אחד, חזר ואמר מה אגא מוצד סצרי מן צריי, חס ושלוס לית אגא מוצד סצרי מן צריי, אלל עזרי מעס ה' עושה שמים וארץ. והמדרש הזה כולו אומר דרשוני, דהאיך יעלה על הדעת שיעקב אציו יאצד את צטחוו צה' אפילו על רגע אחת.

ויצ"פ צהקדס מה שכתב המהרש"א צחידושי אגדות (מכות כג:) לפרש מאמרס (עירובין יג:) גמלו וגמרו נוח לו לאדם שלא נצרה משנצרה, דהיינו שמוני מנין המלות ורבו הלאווין שהן שס"ה על העשין שהם רמ"ח, וקרוב הדבר להפסד ורחוק משכר, עכ"ד. ומתאמר ממשמיה דהרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשצורג זללה"ה (הוצא צנועס מגדים פ' בלק) דצאמת קרוב הדבר לשכר מן ההפסד, כי אמרו חז"ל (קידושין לט:) מחשבה עובה הקצ"ה מלרפה למעשה, ומחשבה רעה אין הקצ"ה מלרפה למעשה, ואס כן יש צקיוס מלות עשה שני פעמים רמ"ח, פעס אחת על המעשה ופעס אחת על המחשבה, מה שאין כן בלא תעשה נחשצ רק המעשה, והוי קרוב לשכר ורחוק מן ההפסד, עכ"ד.

וגודע דצרי המחנה אפרים (הלכות שוחין סימן י"ג) דהא דאין שליחות לעכו"ס (צצא מציטא ע"א), הוא דוקא בשליח צחנס, אצל שליח צשכר מהני גס צעכו"ס, דהוי ליה כפועל, דק"ל (צצא מציטא י.) יד פועל כיד צעל הצית, עי"ש. והנה צתרגוס יונתן (פ' וישלח) צפסוק כי ירח אכני אותו, פירש ארים מתספי אגא מנייה דהוא עסק ציקרר דאצא, הרי שיעקב היתה מתיררר שעל ידי שפירש מאציו לא היה יכול לעסוק צכיבוד אצ, ולכאורה היה לו לעשות שליח צמקומו צמלות כיבוד אצ, ומסתמא מהני שליחות, אלל משום דאין שליחות לעכו"ס וכולס היה עכו"ס, ואי משום שהיה יכול לעשות רבקה שליח, הרי אמרינן (קידושין מה:) לא חליף איגש לשויה לאצוה שליח, והוא הדיון לאמו יש לומר כן, ואס כן לא היה לו שום אדם שיהיה לו שליח, רק צרלונו של יעקב היה למנות שליח עכו"ס צשכר דזה מהני מדין פועל, אלל משום שאליפז לקח ממנו כל רכושו, ולא היה מה ליתן צשכרו, לכן לא עשה שליח צשכר.

ומעתה יתצאר המדרש, וילא יעקב מצאח שצט, ה"ד אשא עיני אל ההרים מאין יצא עזרי, כי צודאי חס ליה ליעקב אציו צחיר האצות שיתאונן על מלצו הגשמי או שיתרעס על מדותיו של הצורה צרוך הוא וצרוך שמו, ועל זה דרש המדרש, אל תקרי ההרים אלל ההורים, אשא עיני אל ההורים למלפני ולמעדני, כלומר אל מלות כיבוד אציו ורבו שלמדו תורה, מאין יצא עזרי, היינו האיך אזכה לקיימו, אליעזר בשעה שהלך להציא את רבקה מה כתיב ציה ויקח העבד עשרה גמלים וכל טוב אדוניו צידו, ואני לא נזם אחד ולא למיד אחד, ואין צידי אף פרועה אחת ליתן צשכר השליח, ואיך אוכל לקיים מלות כיבוד אצ, שוב התחזק עלמו ואמר לית אגא מוציד סצרי מן צריי, אלל עזרי מעס ה' עושה שמים וארץ, פי' כמו שאנו רואים צצריאת העולם שהוא לטובצתיו משום שהמחשבה כמעשה, כמו כן יחשצ לו המחשבה כמעשה, כיון שמשחוקק לקיים מלות כיבוד אצ, ויחשצ לו כאילו מקיימו צפועל, וגמלא דלא יחסר לו כלום.

(תשל"ו)

*

שם הוי"ה על הדרך

ויצא יעקב מצאח שצט וילך חרנה, וכתב צמגלה עמוקות, ויצ"א ראשי תיבות וירא יעקב צורת אלף.

יש לומר רמז על פי עוצדה דהוה אלל א"י הישמח משה זללה"ה דפע"א צהיותו על חס הדרך לציתו, צקשו תושבי עיר מונקאטש שיצות אללס על שצ"ק, והישמח משה לא נחרצה להס, הלכו אל הצעל עגלה ושיחדו אותו שיוליך העגלה צכדי שיעצור דרך עיר מונקאטש וצכך ישר שס על שצ"ק, וכאשר הגיע הצעל עגלה לפרשת דרכים רלה לנסוע אותו דרך שהיה עוצר עיר מונקאטש, אך תיכף כשהתחיל לנעות לאותו הדרך שאל אותו הישמח משה לאן הוא נוסע, הודה ואמר שרלה לנסוע דרך עיר מונקאטש, ואז שאל הצעל עגלה את הישמח משה מהיכן היה יודע שהוא נוסע דרך זה, ענה לו הישמח משה שפע"א נסע עם הרה"ק מלוצלין זללה"ה וצאמלע הדרך אמר להצעל עגלה שאינו נוסע הדרך הישר, ושאל הצעל עגלה מהיכן הוא יודע, אמר לו הרה"ק מלוצלין דצכל עת שהוא נוסע על הדרך הוא רואה שם הוי"ה מאיר לפניו, וכאשר מגיע לפרשת דרכים יודע לנסוע אותו דרך שמאיר לו השס, וכיון שראה שלא האיר השס הצחין וידע שאינו נוסע הדרך הישר.

שיש מדת לדקה וחסד, דאז גדולה מתנת עניים שמהפכת מדת הדין לרחמים.

ובזה יתבאר מה שראה יעקב אבינו במראות החלום, והנה סל"ס מלכ ארלה, רמז על ממון שנותן לדקה, בזכות זה והנה מלאכי אלקים עולים, דאף אם נראה הפגם למעלה נתהפך לרחמים, ויורדים בו, בחינת ארדה נא וארחה, כאילו היה ירידה בעולם הזה למראות הפגם למטה. ולזה אמר והנה ה' נלכ עליו, דיש השראת השכינה גם בעולם הזה, כי הקצ"ה מטה כלפי חסד ומרכין עלמנו כלפי מטה בעולם הזה להסתכל על פגם עצירה כמו שהיא נראה בעולם הזה.

והנה יעקב אבינו צודאי עבד את השי"ת בכל נפשו ומאודו כפי הדרגת בעולמות עליונים ועשה נחת רוח להקצ"ה במדת העבודה כאשר היא צמתי מעל, ולא השיג כלל שיש מדרגה אחרת תחתיה בעבודת ה' במדה פחותה, אלא כאשר ראה בחלומו מראות השמים והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים, אז ראה והבין שיש עבודת ובחינות נפרדות למעלה ולמטה. ועל כן וייקן יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה, היינו להביט על פגם עצירה כפי בחינת עולם הזה, ואנכי לא ידעתי, כי יעקב אבינו עבד את ה' כפי הדרגות בעולמות עליונים, ועל כן לא היה יודע מדריגה זו של ארדה נא וארחה. ועוד יותר י"ל אכן יש הוי"ה, היינו מדת הרחמים, במקום הזה, היינו אף למעלה בכח מדת הדקה, ואנכי לא ידעתי, היינו לא ידעתי שכל כך גדול כחה של לדקה. (תשנ"ט)

*

בזמן האחדות ראויים להשראת השכינה

ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי.

ויתבאר על פי מה שכתב ח"ו זללה"ה צייטב לב (פי' בלק) לפרש המסורה אפס קלחו תראה וכלו לא תראה, ואידך (שיר השירים ה טו) חכו ממתקים וכלו מחמדים, וביאר על פי מש"כ בישמח משה (פי' קרה) כי מלינו כמה דברים שהן בעלמותן חריפים ומרים, כמו מלח ותבלין, אבל עם דברים אחרים הם טובים ולא יאכל תפל בלי מלח, וכמו כן נמלא בני אדם בחוק עדת בני ישראל שבעלמותן נראים לכאורה בלתי יפים, אבל בכללות ישראל כולם יפים, כי זה יש לו מדה טובה זו וזה יש לו מדה טובה אחרת, זה עוסק בתורה וזה במלוות ומעש"ט ובכללות כל מילי דמיעב איתמייהו ציה, עכ"ד. וזה שאמר בלק לבלעם, אפס קלחו תראה, שיעים עינו הרע על קלחם, וכלו לא תראה שלא ישגיח על הכלל כולו, כי הלא וכלו מחמדים, שבעלמותם נמלא כל מיני מחמדים, אבל הקצ"ה הפיר ענת בלעם ולא השגיח על פרעותן כי אם על התחברות כללותן, עכ"ד.

והנה איתא בתיקוני הוזה"ק (ק"ז) ששם הוי"ה נרמז בלות א', שהוא לורת צ' יודי"ן, וא"ו בלמלע גימטריא שם הוי"ה, בכוד אני ראשון ואני אחרון כובצ וממלא כל עלמין, עי"ש.

ומעתה כאשר פתח הכתוב וילא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, לכאורה איך ידע הדרכך ולא עשה, לזה אמר וירא יעקב לורת אל"ף, רמז על שם הוי"ה, ועל ידי זה היה יודע הדרכך לאן יהיו פניו נועדות. (תש"ט)

*

זכות הצדקה להפוך הכל לרחמים

ויחלום והנה סולם מלכ ארלה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו והנה ה' נלכ עליו, כתב בצעל העורים פ"ם גימטריא ממוזן, ול"ב הרמז צ"ה.

ויא"פ על פי מה שכתב באור החיים הק' (פי' וירא) בפסוק ארדה נא וארחה, לריך לדעת אומרו לשון ירידה, למה ילטרך ה' לרדת, והלא מלא כל הארץ כבודו, אכן הכוונה כי הודיע ה' אל אברהם הסדר אשר יתנהג בו עם הנבראים לצד החסד והרחמים, הנה שורת הדין נותנת כי הכל כפי המצייה והמתצייש (בצא קמא פנ:), וכשיעבור האדם על אחת מכל מצוות ה', לצד מעלת האל הגדול יתחייב להאבד, כי את המלך ה' לזאת הכעים, ויחשוב האדם כי האדון ידן את עולמו במשפט זה והוא משפט דק, ולעולם אם יבוא ה' במשפט צדק עושה ונטען להשפט עם הנבראים, אפשר שלא יתחייבו, לזה אמר ה' ארדה נא, פי' לא ישפוט צדק מעלתו, אלא בהשוואה לנבראים הפחותים, ובערך זה ישפוט ויראה, ומעתה אין פירוש ארדה נא אלא הדרגה צדק, ולעולם ממקומו יסקיף לדעת ויבחין לכות בני אדם, עכ"ד.

ועל פי זה יש לפרש מאמרם ז"ל (הובא ברש"י בראשית יח טו) ויסקיפו על פני סדום, כל השקפה שבמקרה לרעה, חוץ מהשקפה ממעון קדשך (דברים כו טו), שגדול כח מתנות עניים שהופך מדת הרוגז לרחמים. הכוונה צ"ה, כי סתם השקפה הוא ממעלה למטה, ולכן רואין את החטא כפי הפגם שהוא למעלה והוא רע יותר, חוץ מהשקפה ממעון קדשך, שזהו בכח לדקה, ואז אף שהוא ממעון קדשך מן השמים, אינו לרעה, כי גדול כח מתנות עניים שמהפכת מדת הרוגז לרחמים.

ובדרך זה יש לפרש מה דאיתא במס' עירובין (ק"ז פ"ג) דרש רבא בר מרי, יש עולם לפני אלקים חסד ואמת מן ינלרוהו (תהלים ס"ח), אימתי יש עולם לפני אלקים, בזמן שחסד ואמת מן ינלרוהו. ודקדק בפרשת דרכים (ד"ו יח) מה חידש רבא בדבריו, והרי מקרא מלא כתיב יש עולם לפני אלקים חסד ואמת מן ינלרוהו. אמנם לפי האמור יתפרש הכוונה, אימתי יש עולם לפני אלקים, היינו שיוכל לצא פגם העצירה גם למעלה, בזמן שחס"ד ואמת מן ינלרוהו, היינו

והנה איתא במדרש רבה (פ"ה ס"א) ויקח מאבני המקום, רבי יהודה אומר שנים עשרה אבנים נטל, אמר רבי חס מתאחות הן שנים עשר אבנים זו לזו, יודע אני שאני מעמיד שנים עשר שבטים, כיון שנתאחו ידע שהוא מעמיד שנים עשר שבטים, ע"ש. והיינו כי יעקב אבינו ראה והבין שאין קיום לכלל ישראל רק בכח האחדות, שאז בכלולתם נמלא כל מיני מחמדים.

ולבן כאשר הקין יעקב משנחו וראה שנתאחו והם כולם באחדות, ויאמר אכן יש ה' במקום הזה, שיש כאן השראת השכינה, דכיון שהם נמלאים באחדות, אז ודאי נמלא בהם כל המעלות והמדות טובות, והם ראויים להשראת השכינה, אבל ואנכי פי' כאשר כל אחד נמלא לבדו בפרטיות לפני עצמו, לא ידעתי, איני יודע אם הם ראויים שיחול עליהם השכינה, שאז בודקין את כל אחד ואחד אם הוא ראוי לזה, מה שאין כן כשהם כולם באחדות, אז כללות ישראל ביחד בודאי יזכו לכל טוב כי המה מלאים מלות ומעשים טובים. (תש"ט)

*

מאכלים ומלבושים בתכלית הברשות

אם יהיה חלקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, ושצתי בשלום אל בית אבי. והקשה בכלי יקר למה הזכיר לאכול וללבוש, היה לו לומר ונתן לי לחם ובגד, וכי סלקא דעתך שילבוש הלחם ויאכל הבגד עד שהולך לפרש לחם לאכול.

וי"ף דהנה בתחלת הפרשה נאמר וילא יעקב מבאר שבע, ויצא ראשי תיבות וירא יעקב צורת אצותיו, והכוונה, כי יעקב אבינו הלך לגור בארץ נכריה, וציקש שלא יתחברו עמו האנשים הריקים משם, על כן וירא יעקב צורת אצותיו, והלך לבוש באותם מלבושים יהודים שהיו לבושים אצותיו אצרהם וילחק, כי ידע נאמנה שלא ירלו אנשים ההם להתחבר עם מי שלבוש מלבושים כאלו.

אמנם כתב החיד"א בפני דוד בפרשתן בשם המדרש (עי' פירוש צעלי החוס' עה"ת סו"פ בשלח) שאלפיז רדף במלות אביו עשו להרוג את יעקב, ויעקב התחנן אליו ואמר לו שיקח כל אשר לו ויניחהו ערום ממש להראות לאביו, וכן עשה ונשאר ערום כלאחתו מרחם אמו, והיה שם נהר ונכנס יעקב אבינו בנהר להתחבצ שם שהיה ערום, ובועודו בנהר בא פרש אחד רוכב על סוס ופשט בגדיו וירד בנהר לקרר עצמו ושבלת הנהר שטפו וחנקו ואז עלה יעקב אבינו ולבש בגדי חמודות של הפרש ורכב על הסוס, עכ"ד. נמלא שהולך יעקב להתלבש בבגדי נכרי, ועל זה התפלל לה' ואמר אם יהיה חלקים עמדי ושמרני בדרך זה אשר אנכי הולך, ונתן לי"י היינו לפי צחינתי ומדריגתי, לחם לאכול, היינו לחם הראויים למאכלי, בתכלית הכשרות כפי הראוי למדריגתו בנו של ילחק אבינו, ובגד ללבוש, היינו מלבוש חסידי שיהיה ראוי לי לפי צחינתי להתלבש בו כמו שראיתי אלל אצותיי הקדושים, בזה

אחיה צטוח ושצתי בשלום אל בית אבי, וכפירוש רש"י שלם מן החטא שלא אלמד מדרכי לבן. (תש"ט)

*

מצות פיאות הראש

אם יהיה חלקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש, איתא במדרש רבה (פ"ע ס"ה) לחם זו תורה דכתיב (משלי ע ה) לכו לחמו בלחמי.

ואפ"ף על פי מה ששמעתי מכ"ק מרן אהמו"ר זללה"ה, כי פעם אחת בא לפני הרה"ק מהרי"ד מצעלזא זללה"ה איש נכבד אשר לאורך הכלל העתיק מושבו לעיר הצירה פעסט, והשפעת העיר הייתה ניכרת הרבה על בניו ופאות ראשם היו גזוזות, והשתומם הרה"ק על המראה, אמר האי"ש, רבי, תלוי"ת הם לומדים צטוב גמרא עם תוספות, קם הרה"ק מכסאו בריתחא דאורייתא ואמר ברזוגה, זהו חולפה ועזות ללמוד גמרא עם תוספות בלי פאות, ע"כ העובדא.

והנה מבואר בכתבי האריז"ל (עץ חיים שער א"א פי"א) בסוד מלות פאות הראש, פא"ה עולה בגימטריא חלקי"ם, עכ"ד. ומבואר צבני יששכר (כסלו ענת מאמר ד אות ז) סגולת שני פעמים חלקי"ם, להרחיק החילוניים מן התורה ומלות, ע"ש. ולפי זה י"ל כי מלות שני פאות הראש יש בה סגולה זו להרחיק החילוניים מן התורה שלומד.

וזה יש לומר ברמז הכתוב אם יהיה חלקים עמדי, היינו אם יש לי הלל חלקים פיאות הראש והזקן, ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך, כי הדיוקנה קדישא הוא שמירה מן החילוניים, אז ונתן לי לחם לאכול, שעל ידי זה אזכה ללמוד תורה, אבל בלאו הכי הוא חולפה ועזות לעסוק בתורה בלא צורת יהודי, שיש חשש גדול שמא יאחזו בו החילוניים ח"ו. (יום ב תשע"ו בת"ת במאנטי)

*

בח התאספות בני ישראל

וירא והנה באר בשדה וגו' והאצן גדולה על פי הבאר, ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האצן מעל פי הבאר.

וי"ף הכוונה, על פי מה שכתב בקדושת לוי (ד"ה ויהי) באר רומז על הלצ שנוצב נבואת חכמה, כמ"ש (תהלים ס יב) ונביא לבב חכמה, ע"ש. והאצן גדולה על פי הבאר, שיש צורת רבות שהם אבנים כבדים על לבבות בני ישראל, וזה מונח מהם עבודת ה' מתוך הרחצת הדעת במנוחה נכונה וכוונה זכה, ונאספו שמה כל העדרים, ומפרש המדרש (צ"ר פ"ע ס"ח) דהיינו צעת חסיפת בני ישראל בשלש רגלים, ע"ש. וי"ל הכוונה שצעת האספות בני ישראל, מתרבה השמחה והחדוה באהבה ואהבה וריעות, ובכח שמחה זו שהוא שמחה של מנוח של אהבת ישראל, וגללו את האצן מעל פי הבאר, דוחין כל הצרות

ועגמת נפש, שציקין ושציתין מסאצין דרחיקין צטילין ומצוטלין,
ואך עוצ וחסד ירדפונו כל ימי חייו. (תשס"ג)

*

צעירה לפני הבכירה

ידידי צבוקר והנה הוא לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי הלא צרחל עצדתי עמך ולמה רמייתני, ויאמר לבן לא יעשה כן צמקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה. וכתבו צחום' (קידושין נב. ד"ה והלכתא) צסס רבינו תס, שלא להשיא הצעירה לפני הבכירה, משום דלא יעשה כן צמקומינו כדמלנינו צנישואי רחל ולאה, וכן פסק הש"ך (יו"ד סימן רמ"ד סק"ג). ושמעתי מכ"ק מרן האמו"ר זללה"ה משמיה דכ"ק מרן דו"ז זללה"ה, שהעיר צזה, כיון שיעקב צציו רלה לשאת הצעירה לפני הבכירה, מדוע קי"ל כדעת לבן ולא כדעת יעקב. (ועיין צבך משה פ' משפטים עמוד קע).

ובפשטות י"ל צזה, על פי מה שכתב היפה תואר (צ"ר פט"ו ס"ו) צציואר הענין שנשא יעקב שתי אחיות, כי לאחר שנימול אברהם נצדל הוא ורעו מדין שאר צני נח, וכשנשא יעקב שתי אחיות וגיינן לית צהו איסור קורצה דהוה ליה כגר שנתגייר, דמדיון תורה לית ציה איסור קורצה ונושא אפילו אחותו (יבמות כב.), עכ"ד. ולפי זה יש לומר כי צאמת גם יעקב צציו הוה סצירא ליה דאין לתת הצעירה לפני הבכירה, אלא היה סוצר כי מחמת שגייירס הרי הן כצ' נשים נכריות זו לזו לגמרי, ופשוט וצרור דמותר לישא אשה לעירה צשנים קודם שנושא אשה אחרת הבכירה ממנה צשנים אס המה אינן אחיות גמורות.

אמנם עוד דברים צגו, על פי מה שכתב המהר"ס מלוצלין (סס צחום') כשיש לו צ' כתי צנות מצ' נשים שאני, דנותנין לפעמים הצעירה לפני הבכירה, עי"ש. והנה כתב הפרשת דרכים (דרוש א) לייצב איך נשא יעקב צציו שתי אחיות, משום דקודם מתן תורה היה להם דין צני נח, ומצואר צגמרא (סנהדרין נח:) דאף דינמא דגס צ' אחיות אסירי לבן נח היינו צאחיות מן האס, אצל צאחיות מן האצ ולא מן האס פשיעא דשרי. ואולי שתי נשים נשא לבן, ולא היו רחל ולאה אחיות מנאס אחת, ואין צזה משום איסור שתי אחיות, עכ"ד.

ולפי זה יש לומר כי גם יעקב צציו איש תס יושב אהלים היה סצירא ליה כשיעת רבינו תס, וצאמת לא רלה להקדים את הצעירה לפני הבכירה, אצל כיון שרחל ולאה היו מצ' נשים, אס כן הרי צכה"ג הדרך לפעמים לתת הצעירה לפני הבכירה, ועל כן רלה לישא מקודם את רחל, ולבן הארמי טען צערמה טענה לודקת אצל טענתו היה שלא צמקומה, דלבן אמר לא יעשה כן צמקומינו לתת הצעירה לפני הבכירה, וטענה זו צדין הוא, אצל הכא היתה טענה

מסולפת, שהרי כיון שהיו משתי נשים שפיר היה יכול להשיא הצעירה לפני הבכירה, ועכ"פ כיון שטען כן שפיר יש להוכיח כשיעת רבינו תס. (שערי שמחה אות לח)

*

מעלת וחשיבות עבודת בעל גשם

ויזכור חלקים את רחל וגו' ותהר ותלד בן ותאמר אסף חלקים את חרפתי, ותקרא את שמו יוסף. ויש להצין איזה חרפה נאסף לה על ידי יוסף.

וי"פ צהקדם מה שנאמר צפ' וישצ, יוסף בן שצט עשרה שנה היה רועה את אחיו צלאן והוא נער וגו', ופירש"י שהיה עושה מעשה נערות, מתקן צשערו ממשמש צעיניו כדי שיהיה נראה יפה. והוא תמוה, וכי היאך יעלה על הדעת שיוסף לדיקא שהיה כולו קודש לה' יעסוק צמעשה נערות כאלו.

אכן י"ל צציואר הענין, על פי מה שכתב צספר חן טוב (פ' תלוי) שיותר מתרצה כבוד שמים על ידי שהעובד את השי"ת הוא בעל גשם, עי"ש. והנה יוסף הלדיק נולד לעת צקנתו של יעקב צציו צחיר האצות, וכבר היה צטל ממנו שום תאוה וחמדה גשמי כל שהוא, וצחינה זו השריש ציוסף, ולא שלטא ציה עינא צישא (צרכות כ.), שלא היה לו שום נעיה לרע ותאות הילר, עד שצמעט הגיע למדרגת מלאך ה' שכולו רוחני, ולכן עשה פעולות אלו צנפשו מעשה נערות, כדי שיהיה לו איזה דצר גשמי וחמדה לתענוגי עולם הזה, כדי שיקפון עליו רוגזו של שטן, וילטרך ללחוס נגדו, כי יודע היה יוסף צחכמתו שיותר מתרצה כבוד שמים על ידי מי שהוא עדיין מלוצב צגשמיות ולוחס עם ילרו, ועובד את קונו צכל כוחו ואונו, שהוא גדול יותר ממני שהוא צצחינת מלאך כולו רוחני שאין לו התקשרות עם צני אדם. וזה שפירש"י שהיה מתקן צשערו ממשמש צעיניו כדי שיהא נראה יפ"ה, היינו שעבודת ה' שלו יהיה צאופן נאה ומשובח.

והנה יעקב צציו היה קדוש מרחס אמו, וגם הוא נולד מינחק ורצקה שני קדושי עליונים, ועוד זכה ללמוד תורה מאצרהס, ולעומת זה רחל אמינו נולדה צצית לבן הארמי, ותמיד היתה רחל חשבה לעלמה שמדריגת יעקב צציו עדיפה ממנה, כיון שהוא נולד ונחגדל צצית קדוש והיא נולדה צציתה של לבן, והיה לה לחרפה ולציון. אמנם מעבודת יוסף הלדיק נחודע לה שיותר מתרצה כבוד שמים על ידי עבודת בעל גשם, ולכן כיון שלידתה היתה צצית לבן הארמי ועס כל זה נחקדשה צגודל עבודתה, הרי עבודה שלה חשובה יותר מעבודתו של יעקב צציו, לכן כשנולד יוסף אמרה אסף חלקים את חרפתי, כי אז נוכחה לדעת דאדרבה עבודתה ומדריגתה חשובה וגדולה יותר ממדריגתו של יעקב צציו. (תשע"ג)

ברכת מוזל טוב לידידינו העומד לימנינו בהפצת הגליון מידי שבוע בשבוע הבחור החתן כמר ישראל שלום טייטלבוים הי"ו - לרגל שמחת כלולות אפריונו בשעט"מ

לנדב גליון, להערות והארות: dibroskodash@gmail.com - או על הטעל. 845 662 4196